

ще седнатъ наредени въ кръгъ. Пръстенитѣ се поставятъ въ дълбока паница пълна съ вода и покрита съ кърпа. По отдѣленъ напѣвъ се изваждаше отъ нѣкое дете по единъ пръстенъ, безъ да гледа. Общиятъ напѣвъ за започването бѣше: „Ай Ладо, Ладо, момиче младо, седни извади маламенъ пръстенъ“. Отдѣлнитѣ напѣви бѣха много интересни. Напримѣръ: „Мечи кожи черква метатъ“, означаваше, че лицето, на което е пръстена, ако е мома, ще стане попадия, ако е мжжъ, ще стане попъ. „Царвулъ стѣга, презъ долъ бѣга“, означаваше, че момъкътъ ще стане хайдутинъ или че момата ще се омжи за хайдутинъ. „Вехта крина, ново дѣно“, означаваше, че момата ще се омжи за вдовецъ или момъкътъ ще се ожени за вдовица. И веселбитѣ често пжти се продължаваха до късно, особено срещу празникъ.

Доходътъ на арбанасчанитѣ отъ лозята бѣше тогава много голѣмъ, но за съжаление филуксерата унищожи всички стари лозя, и съ това беднотията нахлу въ всѣка къща.

Първо представление въ с. Арбанаси. Основаване на първото просвѣтно дружество „Изворъ“ и откриване на читалище

Въ с. Арбанаси за пръвъ пжтъ се даде представление въ 1882 г. Тогава отъ това село бѣхмѣ четирма ученици въ Петро-Павловската духовна семинария: Коста Хаджи Кириловъ Русовичъ, Димитъръ Ивановъ Папазовъ, Спиро Мариновъ и Иванъ Статевъ Грутковъ. По наша инициатива и подпомогнати отъ тогавашния учителъ въ селото Кротевъ, отъ нѣкои по-събудени младежи отъ селото и отъ семинариста Ефремъ попъ Христовъ (после книжаръ въ В.-Търново), сестрата на когото бѣ омжжена за арбанасчанина Никола Тодоровъ, книжаръ въ Търново, решихмѣ и се завзехмѣ да представимъ въ голѣма училищна зала въ Арбанаси пиесата Геновева. Ролята на Геновева, по нѣмане нѣкоя госпожица да я изпълни, се даде на менъ. Учителътъ Кротевъ игра ролята на графа, Ефремъ попъ Христовъ — ролята на Голосъ, а г-ца Елена попъ Иванова — ролята на Берта и пр. Сцената издигнахмѣ, като поставихмѣ дъски върху нѣколко чина. Украсата на сцената стана съ принасяне отъ къщи: чаршафи, килими, огледала, столове, маси и пр. Отъ единъ берберинъ отъ Търново, ерменеца Киркоръ, се взема за менъ една доста разкошна руса перука, а сжщо и пудра, червило и други необходимости за гримиране. Менъ ме облѣкоха съ копринена рокля, дадена отъ една видна госпожа, майката на софийския адвокатъ Иванъ Хаджи Николовъ, която, заедно съ други госпожи, помагаше за обличането ми. Представлението излѣзе доста сполучливо. Въ сжщностъ, изпълнението ще е било една комична пародия на представление, но за селото имаше нѣщо ново, нѣщо невиждано до тогава, и за това всички присѣтстваващи бѣха въ възторгъ. Самата пиеса по съдържанието си бѣ апология на добритѣ нрави. Това ни насърдчи. По-късно ние представихмѣ редъ пиеси: Михалаки Чорбаджи, Свѣтулка, Наполеонъ; осмѣлихмѣ се дори да дадемъ Скжперникъ отъ Молиера. При пиесата Михалаки Чорбаджи взе участие и семинаристътъ Атанасъ Мановъ отъ гр. Варна.

Пакъ по наша, на семинариститѣ, инициатива основахмѣ просвѣтно дружество „Изворъ“. Въ скоро време се завзехмѣ съ ремонтиране на една стара изоставена сграда и направихмѣ въ нея единъ малък театраленъ салонъ, който служеше и за читалня на основаното читалище „Изворъ“. По построяката на тая сграда най-голѣма услуга се даде отъ Иларионъ Русовичъ, който бѣше касиеръ на дружеството.